

Rv. Dupa. dem.

Historia Volsungorum

Svetice Reddita.

Cujus

Partem Primam

Consensu Facult. Philos. Aboëns.

Publico examini modeste subjiciunt

Mag. ADOLPHUS IVARUS ARVIDSSON
Histor. Univers. Docens

&

AXELIUS ADOLPHUS LAURELL,
Stipend. Publicus,
Wiburgenses.

In Audit. Philosoph. die 7 Junii 1820.
H. a. m. s.

ABOÆ, Typis Frenckellianis.

/.

Má vith örðögum
Mangi sjá,
Né heillum horfinn
Hugum treysta.

GUNNARS-SLAGR.

Mun-at skaupum vinnaf
GRIPIS-SPA.

Pr o æ m i u m.

Infracta fuit et dissoluta Romani imperii potestas, gentium mole et impetu septentrionalium. Famam populorum fortiaque facta, bellorum vastationes, civitatum clades et excidia, historia divulgavit; heroum et virorum excellentium vitam illustriamque facinorâ, pauciora tradidit. Nationum cantus et narrationes (majorum: Sægor), horum fata et gestas res memoriæ prodiderunt, apparatu phantasie splendidissimo exornatas. Cantata est antiquissimis temporibus historia a), et honestissimum existimabatur vatum carminibus celebrari. Valuit

a) C. TACITUS, *De morib. German. C. 2.* "Celebrant carminibus antiquis, quod unum apud illos memoriæ & annalium genus est, Tuisconem" &c. — J. AVENTINUS, *Annal. Bojorum*. Francofurti, 1627. Lib. I. p. 9: "Pater Germanorum Sarmatumque Tuisco virorum fortium facta, quæ exemplum posteris essent, carminibus celebrare instituit, quod adhuc apud nos unum annalium genus existit."

illa apud gentes priscas viros eminentes honore prosequendi consuetudo, firmis et fortibus animis, ad laudem et gloriam capessendam vitæque discrimina audacter obeunda, vim instillans, fontis limpidi instar, cujus in viciniis frondes et flores ubique excitantur. Exemplis harum rerum plurima abundant veterum historicorum et poetarum scripta *b)*.

Viguit igitur apud gentes, et revixit carmine et fabula, præteritorum heroum

b) JORNANDES, *De Getarum s. Gothorum origine & rebus gestis*. Lugduni Batavorum, 1597. C. 4 p. 13. "Quemadmodum & in priscis eorum carminibus pæne historico ritu in commune recolitur." — Cap. 5. p. 20. "Etiam cantu majorum facta modulationibus citharisque canebant, Ethemasparæ, Hanalæ, Fridigerni, Widelicæ & aliorum, quorum in hac gente magna opinio est, quales vix heroes fuisse miranda jactat antiquitas. — C. TACITUS, *Annalium*, Lib. 2, c. 88. "Canitur adhuc Arminius barbaras apud gentes." — Confer. *Sogu thattur af Norra-Gesti*. C. 3. seqq. — *Eigills och Asmunds Saga*. C. 4. — *Blomsturvalla Saga*, (in: *Alt-nordische Sagen und Lieder, welche zum Sabelkreis des Heldenbuchs und der Nibelungen gehören*. Herausgegeben durch F. H. von der Hagen. Breslau), P. 2. — *Synishorn af fornum og nyjum norrænum ritum*. Ed. E. C. RASK, Holmiæ, 1819. *Orvar Odd's Saga*, C. 29.

memoria; ore triti et versati sunt bellici eorum præclari labores. Pietate sui parum conscia, poësis illa effloruit et emanavit, novas in vestutam seriem adaptans res, loca atque tempora proxima et remotissima commiscens et confundens. Prout vero populi cognati vel affines erant, ita quoque poëseos eandem originem, genium et colorem apud eos animadvertere potes. Eiusdem fuerunt stirpis nationes Gothicæ omnes; eadem, vetustissimis diebus, illis religio deorumque cultus; eundem non diffidentur fontem liberales artes. Paullatim vero evanuerunt in Germania et oblitterati sunt antiqui cantus et septentrionalis mythologia; in aquilonares terras migrarunt seseque condiderunt Asarum Dii. Exstiterunt deinde mediæ ævi eruptiones et tumultus, renovataque commercia et consortia populorum Gothicorum, quibus communia in Romanos bella, communes labores, eadem gloria, fama prædaque. Inde etiam oriunda esse eadem veterum rerum monumenta, non dissimilem canendi et narrandi materiam, facile est dijudicatu. Cave igitur credas, gentem a gente mutuo sumsisse, licet in diversis terræ locis, apud remotosque populos similes offendas phantasie lusum et divulgatos cantus; ubi enim communes antiquitatis memorie, ibi communia carmina et fabulæ. Adsunt tamen

IV

semper varietas quædam et differentia in ipsa ratione easdem tractandi res, ad genium populi et plagam regionis, mores et divinos cultus accommodatæ. Notumque est, Scandinaviam et Germaniam, uti proprias et peculiâres, ita etiam vulgares utrisque nationibus et populares habuisse pœsin et historicas narrationes c).

- c) *Studien*, von DAUB und CREUTZER. Viert. Band, p. 220. "Scandinavien hat nicht nur eine ihm allein eigenthümliche, sondern auch eine mit Germanen gemeinschaftlich erworbene Poesie; jedem Volk gebührt derselbe Anspruch darauf, und wenn daher eine Sage bei beiden angetroffen wird, so berechtigt dies nicht auf ein Erborgen auf einer Seite zu schließen. Indessen mag zur Verwirrung der Umstände beigetragen haben, daß in späterer Zeit wirklich deutsche Nationalgedichte in das Scandinaavische übersetzt wurden, dann auch, daß manche nordische nicht wieder in jenen gefunden werden, so daß man eine Trennung annahm, und einen Zufall für die Uebereinstimmung auffuchen mußte." Confer p. 241. — *Edda Samundar hinus Fróða*, Part. II. Havniæ, 1818; Præfatio, p. V. "Summa disquisitionis de historica harum traditionum origine huc fere redit: Scaldos boreales seculorum sexti & septimi p. C. n. representationes suas pœticas a Rheni regionibus & Lombardia mutuatos fuisse, haud facile credideris. Nec magis probabile est, Longobardicos & Germaniæ meridionalis vates seculis octavo & nono carminum suorum pa-

Celebratissimi fuere medio ævo reges Arthur d), Alexander Macedonicus et Carolus Magnus, quique eos comitati sunt vel comitati fingebantur fortissimi viri. Eodem fere ac illi circumfunduntur gloriæ splendore Veronensis Theodoricus e), il-

pularium argumenta a Lethra vel a Norvegiæ montibus accessivisse. Verosimilius est omnes hos populos ab antiquissimis suis sedibus communem quandam traditionum congeriem attulisse, quam cognatæ hæ nationes in Scandinavia, uti in Germania, proprio ingenio dein efformaverint." — De eadem re videsis: *Pantheon*, Herausgeg. von BÜSCHING und KANNEGIESSER; Leipzig, 1810. Zweit. Bds Erst. Hest. p. 144.

- d) Narrationibus etiam septentrionalibus cum inclaruisset, testatur: *Samson Fagres Saga*.
- e) M. GOLDAST, *Imperatorum, Augustorum, Caesarum ac Regum imperii Romano-Theutonici Recessus, Constitutiones &c.* Tom. III. Offenbachi, 1610. Præfatio, p. 4. "Nemo princeps, cujus quidem memoria superest, Theutonorum carminibus celebratior (Theodoro) ullus fuit, quæ passim adhuc a vulgo nostrate in Germania, Dania, Svedia, & Hungaria decantantur." — Addit præterea, auctore BONFINIO, Hungaricarum rerum scriptore: "Nulla in occidentali plaga gens fuit, quæ ad Theodoricum nutum aut amicitiam ejus, fœdusque sponte non iverit, aut obsequium ultro præstiterit." — De illius cognomine Veronensis disserit auctor celeberrimus: "Plerique enim Vates Diterich von Bern, id est, Theo-

liusque heroës f), quorum nomina e ter-
ris numquam exstinctum iri, cana jam va-
ticinata est antiquitas g). Cyclum fata eo-

doricum non Veronensem, ut vulgus literio-
rum opinatur, sed Ravennensem, in qua ci-
vitate sedem imperii fixerat, dixerunt. Cor-
rupte pro: *Ravenn*, dicitur *Brenn*." — J.
TVINGER von KÖNIGSHOVEN, *Die Elsassische
Chronik*, Edit. Schilier. p. 86: Dieterich von
Berne, von dem die Geburen so viel sargent
und sagent. — J. AVENTINUS, l. c. L. II.
p. 141. "Legi, cani adhuc a nostratibus
solet (Theodoricus). Nec alius quisquam
veterum regum in ore vulgi imperiti fre-
quentior est."

- f) Udvælgte Danske Viser fra Middelalderen.
Første Del. Kjöbenhavn, 1812. Recensionem
heroum primus tradit cantus. — Confer,
Vilkina Saga, C. 152.
- g) *Volsunga Saga*, edit. Biorn. C. 31. p. 56.
Hans (Sigurdar) nafn geingur i ollum tun-
gum fyrer nordann Gricklandshaf, og svo
mun vera medan veroldin stendur. Cap. 41.
p. 86. Alidrej mun borin slikur madur,
sem Sigurdur var fyrer hvors vetna saker,
og hans nafn mun alidrej firnast i Thiskre
tungu, og a nordurlondum medan heimurinn
stendur. — *Vilkina Saga*, C. 166. p. 249.
Hans (Sigurdar) nafn geingur i ollum tun-
gum firir nordann Gricklandshaf, og svo
mun vera medan verold stendur. Confer,
Niflunga Saga, C. 324. p. 443 — Vulga-
tiora in australibus quoque Europæ regioni-
bus eorum reddita sunt nomina, libro nuper

rum, per omnes ferme Europæas terras nobilitata, efficiunt romanticarum narrationum. Eos vero inter viros medium obtinet locum et clarissimum, quasi centrum fabularum, jam dictus ille Theodoricus. Inclytissimum autem omnium hujus comitum, cujusque fama pervulgatissima facta est, *Sigurdum* jure memores, *Fafnæricidæ* cognomine, antiquis temporibus, per cunctam septentrionem laudatissimum. Nec fata illius, neque gloriam et gestas res una solummodo regio, vel unica gens celebrarunt; in omnibus aquilonaribus terris, apud omnes fere harum nationes, rumor ejus versatissimus fuit *h*). Sveones, Dani et Germani laudem illius et nomen sibi vindicant, ad nostrum usque ævum historicas narrationes et carmina servantes, quæ me-

edito, qui inscribitur, *Saggio istorico sugli Scaldi, o antichi Poëti Scandinavi, di* JACOPO GRÄBERG *di Hemsö. Pisa, 1811.*

h) *Edda Sæmund.* l. c. "Evidum est, istas traditiones a Finmarkia ad Longobardorum terram, a Rhæni ripis usque ad Vandalorum regionem fuisse sparsas; atque, uti in septentrione. ita in Germania, imprimis in Franconia, Burgundia, Svevia dominatas, sed in Ungaria quoque & Russia easdem innotuisse. — Pag. IV. "Id jam observaverat Suhmius, passim in historia sua Danica nomina locorum, memoriam talium traditionum servantium, investigans."

VIII

moriam clarissimi herois torpescere vetant. Notissima enim sunt: Das Nibelungen-Lied, Das Buch der Helden, Vilkina och Niflunga Saga et Volsunga Saga, aliaque eandem materiem tractantia, quorum præcipuum occupant locum utraque *Eddarum*, inprimis *pœtivar*, ac romantico-heroicæ cantilenæ, quas, titulo *Hjampewiser*, continet collectio: *Utwalgte Danske Viser fra Middelalderen*. Teutonicæ sunt originis et linguæ: Das Nibelungen-Lied et Das Buch der Helden; in Islandicum sermonem e Germanico translata: Vilkina och Niflunga Saga i). Arctoæ vero stirpis et prosapiæ sunt Volsunga Saga, sive historia Volsungorum, et *Oda mythico-historica*, quas servavit *Edda Rhythmica seu*

i) *Vilkina Saga*, Stockholms, 1715: *Formale*, p. 1. *Thessi Saga* er ein af hinum stærstum sogum er gjordar hafa verid i Thy skri tungu. Pag. 2. *Thessi Saga* er sett epter Sogu Thy sk ra manna, enn samt af kvædum theim er skemta skal med rikum monnum, og so foru ad ott voru epter theim i idendum som seigir i thessare sogu. Enn thesse kvædi eru sett epter thvi sem kvæda-hættur er i voru lande. — Confer: *Niflunga Saga*, C. 363, 367. & *Företælet*, p. 1. — *Blomsturvolla Saga*, ed. v. d. HAGEN, p. 2. — *Thorgils*, kaldet Orrabeens Stiffsons historie, (vulgo: *Finmænnu saga*), Cap. . (Videsis: *Det Skandinaviske Literaturseifskabs Skrifter*, 1808).

antiquior, vulgo *Sæmundina dicta*, nec non quæ de his rebus habet *Edda Sturlesonii*, seu *Recentior*. Quas omnes prioribus antiquiores esse, et lingua testatur et materiam propositam tractandi modus.

Nomen et gloriam laudati Sigurdi carminibus primum celebrata fuisse, rerum evincit ratio; quibus vero decantatis, soluta lingua demum narrata sunt. Fontem igitur et quasi incunabula historiæ de Volsungis, Odæ Mythico-historicæ Sæmundinæ Eddæ efficiunt; quam rem testantur, quod eandem Volsungianæ fabulæ passim insper-
sas observes. Neque vero absimile videtur, carmina a Carolo Magno imperatore collecta, hæc eadem fuisse, quæ fata et res Volsungorum Gjukungorumque gestas summa efferunt laude^{k)}.

k) EGINHART, *La vie du Roy & Empereur Charle-Maigne, &c. translatee en Francoys par HELIES VINET*, 1546, p. 34. D'avantage il mist par escript, afin qu'elles ne s'oblissent, ains demourassent a tousiours, les vieilles chansons des Francoys, lesquelles estoient faictes des guerres, faicts & prouesses des Roys & Princes du temps passé. — ATHENS, et *Mænedsskrift*, ut givet af C. Molbech, Bind. VI, p. 126. Det forekommer mig ei usandsynligt, at Sæmund paa sine Reiser i Tyskland kan have samlet og oversat nogle af Digtene om Volsunger.

Veterem fideliter tenens fingendi mo-
rem, *Volsungorum* l) originem a Diis de-
ducit antiqua de illis fabula m), aperta si-

Budlunger, Gjufunger og Nislunger, efter
ældgamle tydske Originaler, maaskee de Sange
om Forsædrenes Heltedrifter, som Carl
den store lod samle, men som menes nu at
vere aldeles tabte. Dog er det derimod vist,
at flere af de eddiske Digte over samme Gjen-
stande have været bekiendte og sjungne her i
Norden for Sæmunds Dage; det wise Titler-
ne paa tvende af de længste blandt dem, (Alt-
lamal og Altaqvida) og den Bemærkning,
som gøres udtrykkelig i de profaiske Anmærk-
ninger, at de Tydske fortælle Sigurd Fafnis-
banes Død anderledes end Digteren. Hvor-
om alting er, saa ere de eddiske Sange over
disse Aarier langt ældre end det tydske Nie-
belungenlied, Heldenbuch og de øvrige til
samme Fabelkreds hørende Sange, endog ef-
ter de kyndigste tydske Lærdes egen Tillstaaelse.
— *Edda Sæmundar hinns Fróða; Si-
gurdar-Qvída Fafnisbana*, III. Ed.
Holm, p. 210. En Thythverskir menn
segja svá, at their dræpi hann uti í skógi —
Norna Gests Saga, C. 8. En Thydverskir
menn seigia Sigurd drepinn hafa verið uti á
skogi. — Confer: Udvalgte Danske Viser
fra Middelalderen, I c. p. 357.

l) Etiam *Vílfingos* antiquissimi eos nominant
cantus. *Edda Sæmund*. Holmiæ, 1818;
p. 158. Sigmunde Konungr ok hans ættmen
héio *Válsúngar* ok *Vílfingar*. — Edit.
Havn, p. 87.

m) *Volsunga Saga*, C. I. — *Edda Sæmundar*

gnificans vestigia heroicæ ætatis, qua hominibus Dii immixti, homines Deorum crebra usi sunt consuetudine. Stirps ipsa et fabulæ radix, solita canæ antiquitatis ratione, nube velatur rerum admirandarum renidente, unde coruscantia micant divinitatis fulgura et flammæ. Nihil heic, cui essent pares humanæ vires; Deorum ubique offensis potentiam et imperium. Fatumque præmit æternum et implacibile totam herois celebratissimi prosapiem, numquam quiescens aut cessans, donec ulimum e terris delevit cognatum et affinem virilem. Cæsi viri leniferæ divitiæ erant multa, a Diis quondam soluta; ab ipsisque imprecationes confirmatæ non eluctabiles, annulo fatali incantatæ n). Sanguine et

himis Fróða. Havnix, 1818. Helga Qvida Hundingsbana II. Str. 48; p. 115.

Comin væri nu
 Ef coma hygthi
 Sigmundar bvir
 Frá savlom Othins.

Plura ejusdem rei argumenta Præfatio hujus libri offert, p. 3.

- n) *Volsunga Saga*, C. 23. — *Edda Sæmund.* Holm. 1818. Sigurdar-Qvida Fafnishana; aunnor, p. 180. — Confer. *Edda Sæmund.* Havnix, 1818. Qvida Sigurdar Fafnishana in Ónour; Fyrri partr. — *Snorra Edda.* Stockholmi, 1818. p. 135 - 137. Edit. Resen, 70 Dæmes,

cæde thesaurum pestiferum ab horrendo rripuit monstro Fafnericida Sigurdus, et moriens illud diris execrationibus in interitum ultro devovit inevitabilem, cujuscunque in potestatem opes et imprimis annulus *Andwaranöt* unquam venissent o). Una, quam eadem acerba et dura sors non rapuit et suffocavit, Aslauga erat, Sigurdi filia, quæ, thesauri insciens, fatorumque profuga, a nutritio patre in remotis imas terras, citharæ inclusa provecta est. Musicæ artis harmonica vis fortunam imminentem placavit; atque fatales e terris evanuerunt opes.

o) *Volsunga Saga*; e. c. C. 23. p. 37. — *Edda Sæmund.* Holmiæ 1818. *Fafnis Mál*;

V. 9. Heiptyrthi ein
telr þu thér i hviyetna,
en ek thér satt eitt segik;
ith gjalla gull
ok ith glóih-rautha fé
their vertha thér baugar at bana.

V. 20. Ræth ek thér nú, Sigurthr,
enn thú ráth nemir,
ok rsth heim héthan;
ith gjalla gull
ok ith glóih-rautha fé
their vertha thér baunar at bana.

Confer. *Edda Sæmund.* Havniæ, 1818. *Qvif da Sigurdar Fafnisbana*, in *Önnur. Sidari parte ethr Fafnismál.* v. 9 & 20. — *Snorra Edda.* e. c. p. 136. 137. Edit. Resen. 70. *Dæmes.*

Talis est tela Volsungianæ fabulæ, quæ, sortis inexorabilis ductu, tragica gravitate, strenuissimos heroes, a Diis solummodo et fatis non expugnabilibus fractos, pugnis tristibus et ferocissimis, in interitum diripit. Dii inter homines potestatem suam ubique exercent, et humana et divina facta in unum confluunt. Omnia heic valida et gigantea, arctoa vi et fortitudine acriter pugnantiâ, fidam repræsentant imaginem ultimi certaminis tempus inter novum jam inserpens et gliscens, atque vetustam septentrionalem cogitandi agendique rationem. Romanticæ ætatis mirabundæ fictiones passim inspersæ sunt, mixtæ vero aquilonaris phantasie immani et heroico lusu.

Eddarum utraque, et *nœttica* et *prosaica*, nec non *Norna-Gests Saga*, arctoæ omnes omnino stirpis, septentrionalem non diffitentur originem; cetera vero easdem res tractantia carmina et narrationes, *Das Nibelungen-Lied*, *Das Buch der Helden*, *Vilfina och Nislunga Saga*, et *Danste Skjampewiser*, diversum valde præ se ferunt morem, ritum et colorem. Christianæ religionis apertissima vestigia, meridionalis phantasie uberiores luxuriam, heic offendis, ubi omnia mitiora sunt, mol-

liora et delicatiora p). Historicas etiam nonnullas præbent varietates. Quos aquilonares fabulæ *Volsungos* et *Gjukungos* appellant q), eos australes *Burgundos* et *Niflungos* nominant r). Illorum (1) Sigurd r Fafnisbani, (2) Atle s), (3) Gjuke,

p) *Studien*, t. c. p. 83. Denn es zeigt sich in den nordischen Sagen die nordische Tiefe, das Ungeheure und Riesenhafte, in der Germanischen schon ein viel farbigeres und wärmeres Colorit, manche Erinnerungen an den Orient und seine Heppigkeit, eine schöne Vereinerung, eine gemilderte Größe, und die Liebe, die in den ersten fast frech, gewaltsam und wild ist, erscheint hier in Schamhaftigkeit und deutscher Zucht.

q) *Volsunga Saga*, C. 42-45. — *Norna Gestis Saga*, C. 6. — *Edda Sæmund.* Ed. Holm. p. 230. — *Snorra Edda.* Ed. Holm. p. 140. 141. — Utuntur verumtamen *Eddarum* utraque, diversis locis, *Niflungorum* etiam nomine. Videtur: *Registur Eddæ Sæmund. & Sturles.* edd. Havn. & Holm. 1818. Ed. *Resen.* 73 Dæmes.

r) *Niflunga Saga*, C. 319-368. — Das *Nibelungen-Lied.* — Das Buch der Helden. — Observandum: *Niflungi*, ex tenore orthographiæ Islandicæ, legitur *Niblungi*.

s) *Volsunga Saga*, C. 41. seqq. — *Edda Sæmund.* c. c. *Registur* — *Snorra Edda*, ed. Holm. *Registur*, Ed. *Resen.* Dæmes, 72. 73.

(4) Gunnar, Høgne, Guttorm, (5) Grimhilde, (6) Gudruna t) (7) Fafnir et Regin u), his sunt: (1) Sigurd et Sivard Svenn (vel Snarensvend v) et Sigfried (1. Sigfrod, Sifrit, interdum quoque Der Hörnerne Sifrit x), (2) Attila et Etzel y), (3) Aldrian etiam Irung z) et Danchari aa),

t) *Volsunga Saga*, C. 33. — *Edda Samund.* e. c.; p. 201. — *Snorra Edda*, ed. Holm. p. 139. Ed. Resen. 73. Dæmes. — *Fundin Noregur* (p. 12.) liberis Gjukii recenset: Gunnarum, Hognium, Godrunam, Godnyam, & Gullraundam.

u) *Volsunga Saga*, C. 23. seqq. — *Edda Samund.* e. c.; p. 180. 182 &c. — *Snorra Edda*, ed. Holm. p. 137. Edit. Resen. 72. Dæmes.

v) *Udvalgte Danske Viser fra Middelalderen*. Første Del. Kjöbenhavn, 1812. N:o 1. — Confer. Anmærkingar, p. 363.

x) *Vilkina Saga*, C. 144. 145. — *Das Nibelungen-Lied*. — *Das Buch der Helden*.

y) *Vilkina Saga*, C. 62. 63. — *Das Nibelungen-Lied*, Die Urschrift; Ed. A. ZEUNE. Berlin 1815. p. 193.

z) *Vilkina Saga*, C. 150. 151.

aa) *Vilkina Saga*, C. 150. — *Das Nibelungen-Lied*, e. c.; p. 2.

(4) *Gunnar, Gernoz* 1. *Gernot et Gissler* 1. *Giselher* *bb*), (5) *Ute* 1. *Uote* 1. *Oda* *cc*), (6) *Grimhilde* *dd*), (7) *Regin et Mimer* *ee*).

Historico nituntur fundamento, omnia quæ finxit populus. Personas, facta et casus vitæ socialis, phantasix floribus, colore et ornamentis luxuriantibus decorat humana creandi facultas. Nostram quoque *Volsungianam* fabulam circum heroes quondam viventes versari, suo loto demonstraturi sumus. Id solummodo heic præmonere placuit, antiquissima jam historica scripta *Volsungorum* et *Gjukungorum* (*Niflungorum*) nobilissimas memorasse familias *ff*).

Pauca

bb) *Vilkina Saga*, C. 150. — *Das Nibelungen-Lied*, e. c.; p. 1.

cc) *Das Nibelungen-Lied*, e. c.; p. 2. — *Vilkina Saga*, C. 151. Rex *Niflungorum* appellatur heic *Irung*, regina *Oda*; quibus quatuor tribuuntur filii: *Gunnar*, *Guttorm*, *Gernos* & *Gisler*, filisque *Grimhild*.

dd) *Vilkina Saga* & *Nibelungen-Lied*, ubique.

ee) *Vilkina Saga*, C. 143.

ff) *Fundin Noregur*, p. 1. 11 — 13. — *PAUL. DIACONUS, De Gestis Longobardorum*, L. I, C. 14. Ed. *Hug. Grot.*, Amstelodami, 1654; p. 753. Mortuis interea *Ibor* & *Ayone* duobus, qui *Langobardos* a *Scandinavia* eduxe-

Pauca adhuc addere nobis e re visum est. Similitudinem animadvertis non fortuitam aut vetustis fabulis sæpius communem, Sigurdum inter et Jasonem Græcum, pellem inter lutræ, historia nostra nobilitatam, et aureum illud Colchicum vellus, draconem inter hocce custodientem et Fafnerum, Brynhildam denique inter et Medeam (gg). Neque hujus rei causæ alius latere videntur. Notum enim est commercium septentrionalis terræ cum orientali, medio ævo frequentissimum. Turba Normanorum ad aulam Constantinopolitanam, *Varangorum* nomine, stipendia merebat (hh); quo domestica carmina et fabu-

rant, & usque ad hæc tempora rexerant, nolentes jam ultra Langobardi esse sub ducibus, regem sibi ad ceterarum instar gentium statuerunt. Regnavit igitur super eos primus Agelmundus, filius Ayonis, ex prosapia ducens originem Gunginorum, quæ apud eos generosior habebatur."

gg) Fusius rem explicatam reperis a K. W. GÖTTLING, in libro qui inscribitur: *Nibelungen und Gibellinen*. Rudolstadt, 1816; p. 50 - 53.

hh) G. CORINUS, *Caropalata*. Parisiis, 1625. C. 7. p. 56. *Ἐπειτα ερχονται καὶ πλου-
χρονίζουσιν καὶ οἱ Βαράγγοι, κατὰ τὴν
πατριῶν καὶ οὗτοι γλώσσων αὐτῶν, ἡγουν*

las secum tulit, iisque, teste aquilonaris historiæ antiquo patre, et privatim et publice sese oblectavit ii). Domum vero reversi Varangi, orientales sine dubio eodem redixerunt narrationes. Affirmant autem scrutatores rerum, historiam Argonauticæ expeditionis celebratissimam apud Byzantinos his temporibus fuisse iii); unde in nostras regiones traducta videtur, more et ingenio septentrionali cum fabulis indigenis contex-

Ἰγκλινισι, τὰς πελεκεὶς αὐτῶν συγκρουόντες κτυποὺν ἀποτελοῦνται. — C. 15 p. 81.
 'Οἱ Βαράγγοι πάντοτε μὲν τοῦ βασιλέως καὶ βαλάνευοντος ἀκολουθοῦσιν, φέροντες ἐπ' ὤμων τὰς πελεκεὶς αὐτῶν. — Confer: pagg. 35, 47, 60, 67, 82, 96. — SNORRE STURLESON, *Heimskringla*. Hafniae, 1783; Tom. 3. p. 247. Fór thá Sigurdr konungr brott af micklagardi, en eptir dvaldiz mikill fjöldi Nordmanna, er géck thar é mála.

ii) SNORRE STURLESON, l. c. p. 245. A Padreimi ero skrifot mareskonar forn-tíðindi, Æsir, Valsungar oc Gjúkungar, er thar steipt af kopar oc málni, med sya micklom hagleik, at thar thic kir allt kvikt vera.

iii) K. W. GÖTTINGE, l. c. p. 60. Ganz besonders heimlich war aber bei den Byzantinern die Sage vom Argonautenzug, so daß sie selbst, nach dem Bericht des Dionysios von Milet, sagten: Jason habe seine Hochzeit mit der Medea zu Byzanz vollzogen.

ta, propria tamen arctæ phantasie indole numquam abnegata //). Cui nostræ sententiæ etiam id munimento esse censemus, quod fabulæ Teutonicæ, easdem res ac nostra tractantes, thesaurum fatalem omnino ignorant, nihilque de illius raptu inserunt, nihil de serpentibus et monstris custodientibus eundem.

Studio fabulæ Volsungianæ permoti, versionem illius Svecanam periclitati sumus, amorem rei magis quam vires nostras consulentes. Æquo et justo tuo iudicio, B. L. opusculum hocce submittimus, ne acriori lima illud persequaris, etiam atque etiam rogantes. — Recensione Cel. Biørneri historię de Volsungis, in opere conficiendo usi sumus.

//) K. W. GÖTTING, l. c. p. 61. Hieraus ist klar, wie jene Sage des Nordens Umbildung annehmen konnte von der Griechischen, da beide im Allgemeinen: im dem Fahren der Helden weit über Meer, um Schätze zu holen und Bräute heim zu bringen, ursprünglich etwas Gemeinsames zeigten. Dadurch wird der nordischen Sage nicht ihre tiefere Bedeutung abgesprochen; in ihr hat sich griechische und teutsche Heldensage zu einem herrlichen nordischen Gebilde gestaltet.

Här begynner *Völsunga Saga*,
eller
Sagan om Sigurd Fafnis-bane.

Kap 1.

Huru Sige drap trälen Bredde.

Här börjar det att berättas om en man, som är nämnd Sige. En annan man är omtalad i denna saga, som hette Skade; han var en rik och mäktig man 1). Likväl var Sige ättstörre; ty efter som man den tiden kunde minnas, härstammade han ifrån Gudarne, och kallades Odens son. Skade ägde en träl, hvilken något warder omtalad i sagan; han hette Bredde, han var öfverlik till det han skulle nyttjas. Dock hade han icke drottet och färdigheter jämgoda med dem som tyckte sig bättre vara, ja äfwen några förmer än de. Det hände en gång, att Sige for på djurjagt och trälen med honom, och jagade de hela dagen allt intill aftenen. Och då de om aftenen bära tillsammans sin fångst, hade trälen fångat mycket mer än Sige. Detta likade 2) honom ganska illa, och sade att han undrade det en träl skulle öfvergå honom i djurjagt; löper så till och dräper honom; begrafsver sedan liket i en snödrifwa.

Nu far han hem om qvällen, och säger att Bredde hade ridit ifrån honom på stogen, "och war han sedan mig ur ögnasigte, och wet jag ej till honom" 3). Skade mistänker Siges berättelse, och gifvar att sådant måtte vara swet af honom, och att Sige mände hafwa dräpt trälen. Skade utskickar män till att söka honom, och lyktar så sökandet, att de finna honom i subdrifswan, och målte Skade att den hädanefter skulle kallas Breddes drifwa. Ur nu deraf uppkommit, att man så benämner en stor subdrifwa. Alltså kom det ut, att Sige hade dräpt trälen, och kallade de honom fredsbrytare; kunde han numera ej wara jemna hos sin fader.

K a p. 2.

Sige blifwer Konung i Hunaland 4).

Den följde Sige bort af landet ganska lång wäg; och ej lyktade han förr, än han skaffat honom härskapp. Nu tager Sige före att ligga i härnad med det manskap hans fader fick honom, innan han skildes, och wardt han segerfull i härnaden. Och kom han så wida i sitt företag, att han eröfrade både land och rike. Derefter gifte han sig, och blef en mäktig och waldig konung; han rådde öfwer Hunaland och war en den störste härnadsman. Han hade med sin qwina en son, som hette Neri; han warte upp hos sin fader, och wardt snart storwärt och berömlig.

Kap. 3.

Konung Siges dråp och Meris hämnd.

Nu blef Sige en gammal man till år n. Han hade många afundsman, så att de omsider buro händer på honom, hwilka han bäst trodde, och woro det hans husfrens bröder. Detta göra de då han mindst åktade sig, och hade så mån hos sig; och derwid föll Sige med allt sitt hoffolk. Hans son Meri war icke med i denna fara, och erhöll han så mycket manskap af wänner och fränder och landets höfdingar, att han tog både land och konungadöme efter sin fader Sige. Men då han nu syntes hafwa fått fast fot i sitt rike, påminnte han sig de saker, som han bade med sin morbröder, hwilka hade dräpt hans fader. Samlar nu konungen sig en stor här, och far dermed emot dem, och tycker dem först hafwa gjort sig sakre emot honom, derföre han litet wärderade deras frändsamja; och så gör han. Lide upphör han för, ån han dräpt alla sin moders fränder och sin faders hanemän, åndock detta i all mätro onaturligt war. Nu tillagnade sig konungen allt land och rike och egendom; blef han så mächtigare ån hans fader Sige. Dertill fick han mycket bote, och en qwinna som syntes honom tillståndig, och lefwa de länge tillsammans och hafwa ingen arfwinge. Detta hugnar dem bågge illa, och bedja de med stor åhåga Gudarne att gifwa dem barn.

Bölsung födes.

Det är sagdt, att Gudarne höra deras bön; äfvenså Oden, i hwad de bedja honom. Nu war han ej rådlös, utan tog sin Dnskemö jätten Hrimners dotter, och gaf henne ett äpple och bad henne bära det till konungen. Hon tog äpplet och förbotte sig i Kråkehamn och flög till det ställe hon kom dit der konungen war sittande på en hög. Hon lat äpplet falla honom i knä; konungen tog nu äpplet, och tacktes förstå hwartil det mände gagna. Går så hem ifrån högen till sina män, möter Drottningen och åter hon somt af äpplet 5). Det förmåles nu, att Drottningen snart finner det hon war hafwande, och lider lång tid fram att hon ej kunde föda barnet. Dertill kom, att Konung Neri skulle fara i ledurgståg 6), såsom Konungased är att frida sitt land. Det förtälldes från denna färd, att Neri tog sot och derefter barnet, och örnade hemsöka Oden, och syntes detta mångom önskeligt på den tiden. Nu for denna Drottningens wanhälsa fort att hon icke kunde föda barnet, och warade det i 6 år, att hon hade denna sot. Nu finner hon, att hon icke mände länge lefwa, och bad hon att man skulle skära ut barnet, och så wardt gjordt som hon bad 7). Det barnet war ett swennebarn, och war gossen stor till wårten när han kom till, såsom att förmoda war.

Så är sagdt, att goßen hade kyßt sin moder innan hon dog. Honom gafs nu namn, och kallades han Bölzung. Han wardt Konung öfwer Hunaland efter sin fader. Han war tidigt skicklig och fulldriftig i det, som syntes wara mannas rön och karlawulsenhet. Han blef en den förste krigsman, och segerjäll i de slagtingar han hade på sina härfärder.

Kap. 5.

Om Konung Bölzungs giftermål och hans barn.

Nu war Bölzung worden en rast man till åren, då sonder Hrimner honom sin dotter, hwilken förr är omtalad, att hon for med äppler till Neri, Bölzungs fader. Nu går han att ägta henne, och lefwa de länge tillsammans, och äro deras samqwäm goda. De hade tio söner och en dotter. Deras äldste son hette Sigmund, och dottern Signe. De woro twillingar, och i alla ting de förnämste och wänaste af Konung Bölzungs barn, ehuru alla woro mycket för sig, såsom det länge warit bekant och berömligen omtaladt hurudane wäldige kämpar Bölzungarne warit. De hafwa ock öfwerträffat de fleste män, som äro nämnde i gamla sagor, både i skönhet och all slags karlawulsenhet och kämpalust. Så är

sagdt, att Konung Bölzung lät bygga en stark och präktig sal, och på det sättet, att ett tråd flod i salen och trådet's quifvar flodo ut genom taket; men slammen flod ner i marken, och kallade de honom barnflod.

K a p. 6.

Signe, Bölzungs dotter, giftes
med Siggeir Götha Konung.

Siggeir hette en Konung; han rådde öfwer Göthland 8); han war en berömd Konung och mansfark. Han for till Konung Bölzung och bezärte Signe sig till ägta. Detta ärende upptogo Konungen och hans söner wäl; men hon sjelf war nödig härtill, bad dock sin fader råda häri, såsom i annat hwad honom angick. Konungen fattade det beslutet att gifta henne, och blef hon sedan gästfad Konung Siggeir. Men när detta gästfadbud och giftermål skulle fullbordas, måste Siggeir resa till Konung Bölzung. Konungen tillrustade gästfadbudet efter bästa förmåga. När gästfadbudet war färdigt, kommo dit Konung Bölzungs budne män och Konung Siggeirs söner på nämndan dag, och hafwer Konung Siggeir många wördeliga män med sig. Så är det sagdt, att der woro stora eldar gjorde långs efter salen; men det stora äppelträdet flod midt i salen, som

förr war nämndt. Nu berättas det, att då mänsken sutto wold elden om gwällen, gick en man in i salen, som till utseendet war allom ofånd. Mannen bar en brokig kappa öfwer sig, war barfotad och hade linneböror fästade om benen; han hade ett swärd i handen och gick till barnstucken, och hade en wid hatt på hufwudet. Han war hög-wårt, åldrig och enögd. Han drog swärdet och stötte det i stocken, så att swärdet insjönk ända till fästet. Alla männen förlorade målet inför denna man; då tog han till orda, och sade: "den som utdrager detta swärd ur stocken, han skall erhålla det af mig till gåfwa, och skall sjelf besanna, att han aldrig burit bättre swärd i handen, än detta åi." Derefter gick denne gamle man ur salen, och wet ingen hwart han tog wägen. Nu stå de upp och dröja ej att gripa till swärdet; ty den tycktes dem förnämligast wara, som först erhöill det. Så gingo främst de berömligaste menn till, och sedan hwar en annan. Ingen kom dertill som kunde utdraga det, ty det rördes icke det ringaste, då de grepo till det. Nu kom Sigmund Konung Wölsungs son och drog swärdet ur stocken, och war det såsom liggande löst för honom. Detta warpen syntes alla så godt, att ingen tyckte sig hafwa sett jämngodt swärd, och bød Konung Sigmund honom lika wigt guld för swärdet. Sigmund sade: "du skulle wäl hafwa lagit ditt

svärd lifasom jag, det som det stod, om det såms
des dig att bära det; men nu får du det aldrig,
sedan det först kom i mina händer, ändock du bju-
der allt det guld du äger." Konung Siggeir
wredgades wid dessa ord, och tyckte sig wara hä-
deligen swarad; ty han war till lymmet en mycket
illfundig man. Nu laddes han, som han icke hört
dessa tal; men samma qväll öfwerlade han om de
hemliga saker, som sedan kommo fram.

Kap. 7.

Konung Siggeirs och Signes hemfärd.

Nu är det att säga, att Konung Siggeir
går i färg denna aften till Signe; men dagen
derester, då wädet war godt, säger Konung Sig-
geir, att han will fara hem och ej bida till des
wäderleken förwärrades, eller sjön blef osarbar.
Ej är det berättadt, att Konung Bölung och
hans söner förhindrat honom, heldst de så-
go att han ej annat wille än wika ifrån gästabi-
det. Nu mätte Signe till sin fader: "icke wille
jag fara bort med Konung Siggeir, och ej finner
jag min häg gläda sig åt honom, och wet jag af
min förwisdom samt våra slägtegenskaper 9),
att af detta beslut uppstår mycket sorg, om detta
äkten"